Byxe oronnudai proletaarnar, negedegtii!

№ 191 (2224)
1937 onoi aavgustiin
20
ÇITVEERG

14-xi ZILEE GARNA

Buriaad-Mongoloi Ynen

Byxexolboonoi Komanlis (bolşevlig) Paartiin Buriaad-Mongoloi Mosiin Komiteedai, Buriaad-Mongoloi Avtonoomito Soveed Socialiis Respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai yder byriin gazeeta

Redaakeiin aadrss:
Ulaan-Yde goorod,
Ceentrsojuuziin, 19.

№ sen 10 myuge.

ARIUUN UJALGA

Seregeigee bodoto alba dyyrgegşedii Ulaan Armihaa tabin syleelxe tuxai ba Ulaan Aarmiin eelzeete tatalga tuxai Oborooniin Aradai Komisaarai prikaazuudii myneeder tolilobobdi. 1915 ba 1916 onuudta tyrehen, revoliyyciin xynde berxe zilnyydhee xoişo xymyyzehen ba darlalta mylzelgii oroidoo medexegyi zaluu xynyyd exe oronoo xamagaalxaa Ulaan Aarmida oşoxoo baina.

„Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan Aarmida alba xexe jabadal bolbol SSSR-ei graazdanuudai xyndete ujalga myn baina“,—geze manai aguu jixe Staalin Konstituuca dotor bişegdehen baina. Manai gabijaata zebsegte xysenei zergede tatagdagşad byxen bolbol ede ygenyydii byxeer hanana.

Axa yjeten bolbol xaanta zasagai yjiin seregei tatalgii hanaza baina. Rosiiin gooroduud ba tosxonuud zobolon gasalan ba uilaan duulaldaagaar dyyredeg hen.

Soveedai zaluuşuud ton jixe entyziaazmtaigaar aarmida oşono. Japoon—manzuurainxidtai dailaldaxa yjede Valeentiiin Koteelьnikovai geroiligoor nygşexede, tereenei axa Peetr gedeg Donbaashaa darui sagaa Daalьna-Vostoog oşohon baina. Japoontonoi buzagai homonhoo Semioon Laagodiin nygşexede, huuridanь tereenei axa Ivaan gedeg oşozo orohon baina. Ulaan-seregşe Boriis Dolgopoolovai geroiligoor nygşexede, tereenei taban xyrşener—Pankraatov, Goorev, Bygaanov, Çerniix ba Smeşliaajev gegşed huuridanь darui oşozo orohon baina.

Esege ba eziinerenь eehediin xybyydii omogtoi ba bajartaigaar Ulaan Aarmida ydeşene. Jyyb gexede, Ulaan Aarmi bolbol delxei deere xydelmerişen ba tariaaşanai ton gansa aarmi myn. Ulaan Aarmi bolbol inag exe oronoo ba revoliyyciin amzaltii: Socialiis faavrikanuud ba zavooduudii, badarangii kolxoozuudii, gojo haixan goorooduudii, manai bajalig gazarii xamagaalza baina

Ene zilde manai Ulaan Aarmi bolbol ton bexi, eryyl xalaa abxa baina. 1912 ondo xybyydii Aarmida tataxada tedenei miil 59 proc. seregei albanda abtahan baigaa. Tiin 1925 ondo seregei hurguulida jabaza şadaxaar xybyydiinь 1912 ondo xihoo 8 proc. nemehen ba 1936 ondo 26 proceent nemehen baina. 1937 onoi tatalga bolbol hain yre xaruulxa baihaniinь damzaggyi baina.

1912 ondo aarmida tatagdagşadai 33 proc. yseg bişeg medexegyi baigaa. 1936 ondo Ulaan Aarmida tatagdagşadai 0,03 proceentnь yseg bişeg medexegyi baihan baina.

Ene eelzeete tatalgada gansal zaluuşuud bişe, myn manai partiijna—soveed organizaacanuud bygedeereө beledxexe johotoi. Aradnai eehediingee erxim xybyydii aarmidaa ygexee baina. Aarmida oşoxo zaluuşuudii medexe, tatagdagşadii şinzen tanixa, tedenei bylenerte ali bolxoor tuhalxa, —zorilgomnai iimel baina.

Xuuşan sagta, ger byliinь xoohoor orxizorxiood, tedeeniii tezeegşe xybyydiinь soldaad bolgozo abşadag baigaa. Kapitaalta gyrenyydte eelzeete tatalga xadaa ylesxelen zobolongii, tyrgedxexe jabadal boldog baina.

Manai orondo ton ondoo. Manai Ulaan Aarmida tatagdan oşogşod bolbol gyren, exe oron ba aradnai manai bylenerii xaixarangyi orxixogyi geze mededeg. Aarmida tatagdagşad bolbol eeriin ojuun mederelde eeriingee ariuun ujalgii mede ze oşodog baina.

Manai exe oron bolbol bajasxalanta haixan ba byteen baiguulxa azal baidalaar azahuuna. Leenin—Staalinai paarti bolbol aradai azahuudalai haizaraxa tuxai hanalaa tabina. Manai faavrikanuud ba zavooduud bolbol gyised kyseeree xydelze baina, manaida azal xydelmerigyişyyd ygei, manai xolxoozuud byri bajan, byri bolboson bolzo baina, manai arad zil jirexe byri ulam hainaar azahuudag bolzo baina. Egeel iimehee, Soveed oronoi zaluuşuud tiime xyxiyy bajartainuud, tiime patriooduud baina, egeel iimehee aarmiin eelzeete tatalgan byxen manai zaluuşuudta—hain yder bolxo baina.

Manai oronoi badarangii zaluuşuud Ulaan Aarmiin zergii xalan abxaa oşoxoнь, eneentei xamta tusxaita bolzor soo goo albaa dyyrgehen seregşed udaan bolzoroi amaraltada garxaa baina. Ulaan Aarmida xymyyzehen, tereenei zergede bolьşeviig xatuuzal abhan şine kaadrnuud taiban azaldaa busaxaa baina. Edener xadaa, erxim xydelmerişen-staxaanovtan, kolxoozoi hain emxidxegşed, socialiis azyiledberiiin uçaastoguud deerexi azalşad myn bolxo baina. Manai geroilig Ulaan Aarmi bolbol xynyydii xymyyzyyldeg, xysetei ba baatarlig xaraakterii olgodog, Leenin-Staalinai paartiin aguu jixe idiejna yzel surtalaar poliitikan xatuuzal ygedeg baina. Manai Ulaan Aarmiin bexi xerem, tereenei moraalьna haixaniinь ba xyseniinь egeel eneende baina!

Bidener bolbol ajuulta saxilgaanai bolzo baigaa yjede azahuunabdi. Manai gadaadiin daisad bidende dobtolon oroxoo beledxeze baina. Zygeer bidener bolbol, eeriingee xysen ba ilaxa ilaltadaa naidamtai baiza, ene ajuulii megdyygyixen xaraza bainabdi. Leenin—Staalinai paartiaar udariduulhan, eeriingee aradta ynen bejee sym ygehen, manai baatarlig Ulaan Aarmi bolbol dain sereg yysxegşedei soxiltii soxiltoor xariuusaxa ba daisad xaanahaa garnab, egeel tere teritoori deerenь butasoxixo baina geze bidener medenebdi. Manai ene şine xalaa bolbol eeriingee soloto axa nyxedei huuriii xalaza şadaxa geze medenebdi.

24 nahanai zaluuxan lioodçig Soveed Xolboonoi Geroi S. Çerniix gegşe iigeze xelee hen: „Miniii exe oron—erelxeg zorigoi, şin zorimgoin, revoliycioono gabijaagai exe oron myn. Iime exe oronoi xybyyn baixa geeşe—xynde baiza bolxo erxim deede şanarii sym bejedee şingeen abxa gehen udxatai baina“

Soloto patrioodai ene gaixamşag ygenyyd bolbol manai soloto zaluuşuudai—ilalta tygelder socialiizmiin exe oroniii xamagaalxiin tulada eeriin inag Ulaan Aarmida oşoxoo baigaa, aradai baatarlig xybyydei zyrxende todoxon hanagdaza baina.

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee tobşologdobo).

XYDELMERIŞEN-TARIAAŞANAI ULAAN AARMIDA EELZEETE TATALGA TUXAI

SSSR-ei Oborooniin Aradai Komisaarai prikaaz

1937 onoi aavgustiin 10. № *146.* *Goorod Moskvaa.*

1. Ene onoi sentiaabriiin negenhee oktiaabriiin negen xyrter, 1936 ondo tatagdaagyi yldehen 1915 ondo tyregşedii ba 1916 ondo tyregşedii bygediinь, myn xoişoluulagdahan bolzoroinь dyyrhen axa nahanai graazdanuudii Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiin bodoto seregei albanda tataxa.

2. Urdanь xoişoluulga abaad lejabahan, 1907 ondo tyregşedii tatalgahaa syleelxe ba negedexi eelzeenei zapaasta tooloxo.

SSSR-ei Oboroniin Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi Maarşal K. VOROŞIILOV.

XITADDAXI BAIDAL

Nanьçaan goorod boomboduulaa

Şanxai, 16. (TASS). Centraalь Nьjuus aagenstviin medeesehenei johoor, japoonai 14 samoliooduud Nanьçaan goorodii (Cziancii proviinciin niislel) dobtoloo. Ene daruinь agaarai tulaldaan bolzo exilhen baina. Xitadai eskadriili bolbol japoonai samoliooduudii tergilgehen baina.

Xitadai eskadriiliiin amzalta

Şanxai, 16. (TASS). Xançzoy goorod (Çzeczlaan proviinciin niislel) deere bolhon agaarai baildaan tuxai Centraalь Nijuus aagenstviin medeesehenei johoor, ene baildaanda japoonai 22 samoliooduud xabaadaza, xeden aerodroomuudii boombodohon baina. Tiin, xitadai eskadriili bolbol erid şangaar baildahanaigaa aşaar, japoonai 10 samoliooduudii buudaza unagaahan ba xojor samolioodiinь gemteehen baina.

Xitadai eskadriili dyrben pilooduudaa aluulhan ba gurban samoliooduudaa gemteehen baina.

Şanxain yniverstiteedii butasoxioo

Şanxai, 16 (TASS). „Dabanьj baoo“ gazeetiin medeesehene johoor, japoonai artelieeri bolbol Janczilvy deere baigaa Şanxain yniverstiteedii butasoxibo.

1500 şaxuu xynyydee aluulaa

Şanxai, 16 (TASS). Sinьsiin-Nьjuus aagenstviin medeesehenei johoor, japoonoixin bolbol yngeregşe ydeşe boltor 2500 şaxuu xynyydee aluulhan baina. Aluulhan xynyydeigee bejii dalai oruu xajana.

Japoonai samolioooduud Nankiniii boombodoo

Tookioo, 17 (TASS). Ysegelder, japoonai uhan seregei aviaaciin otriaad bolbol Nankiniii dobtoloo geze „Niici niicixin“ Şanxain korrespondeent medeesene.

***

Şanxai, 17. (TASS). Ysegelder yder Nankiniii agaaraar dobtoloxo yjede japoonai 11 samoliooduud unasa soxigdohon baina.

***

Şanxai, 17. (TASS). Centraalь Nьjuus aagenstvo bolbol ysegelder Nankiniii boombodohon tuxai todorxoiloxo zuuraa, aavgustiin 15-nai yder japoonoi xojor byleg samoliooduud Nankin deegyyr yzegdehen baina geze medeehesen baina. Xitadai zeniit artelieeri tedeniii buudaa. Xitadai 10 garan istrebiitelьnyyd urdahaanь garhan baina. Agaarai boombodolgo 3 çaas xaxad soo yrgelzelee. Xitadai zeniit artelieeri japoonai zurgaan samoiliooduudii unagaagaa. Lioodçiguudanь pleenle abtanxai baina. Japoonai samoliooduud Nankin deere tiime jixe gemtel yzyyleegyi.

Japoonton jixeer gemtee

Şanxai, 17. (TASS). Xitadai seregei ministeerstviin medyylgiin johoor, 21 xynde buutai ba 26 taankatai japoonai xojor otriaad mynee ygleegyyr Çyjuuniii dobtoloo. Xitadai seregyyd bolbol dailaldaanai yjede 26 taankanuud ba 11 xynde buunuudii buliaaza abba. Japoonguud jixeer gemtel yzeze, Çanpiin teeşe suxarihan baina.

Ameerikiin uhan seregei desaant jiree

Şanxai, (TASS). Ameerikiin uhan seregei desaantatai traansportnuud jiree.

Xitadai samoliooduudii japoonoi arteleeriiin buudaza baixa yjede, japoontanai xojor homon traanciin konceessi deere unaa. Aluulhan, gemtehen zonuud bii.

Japoonoi şpioonguud alagdaa

Şanxai, (TASS). Aavgustiin 12-oi yder Şanxai-Ysyynьskiin garnizoonai ştaabai prikaazaar, 6 xitaduud- japoonai şpioonguud alagdaa. Edener bolbol goorod deere emxigyidelgii yysxehende gemneg ieхen baina. Aavgustiin 13-nai yder japoonai 8 şpioonuud buudan alagdaa.

MOSKVAA—XOITO AMEERIKA NIIDELGII EMXIDXEXE ZASAGAI KOMIISAHAA

Aavgustiin 18-nai yder „N-209“ samolioodai raadioostaancii gyised elieer duulaza şadagdaagyi baina.

„N—209“ samolioodii bederexe samoliooduud xoito zygeşe jabahaar baina. Nyxer Zadkoovai „N—2“ samoliood byyxt Providieenihee Yeellen teeşe niidee. Nyxer Graciaanskiin „N—207“samoliood Krasnojaaskhaa Dydinke teeşe, nyxer Cheloviinai„N—206“ samoliood Kazaanьhaa Sverdloovsk teeşe niidee.

Ledokool „Kraasin“ aavgustiin 18-nai hyni m[illegible] tehee Aliaaskadaxi Barraoy teeşe garba. „Kraasinai“ boordeere „N—3“ geze xojor samoliood, „Y—2“ geze [illegible] xojor samoliooduud bii. Tereenhee gadana, „Kraasin“ bolbol 78 toono aviacioono goriuuça, toho, samoliood i sana, zapaas viintenyyd, zapaas çaastinuud, dulaan xubsahan ba noxoi oruulxa zebsegtei naartanuudii (şarganuudii) abxajadana.

(TASS).

SSSR-ei CGK-ai PREZIIDIYMDE

Aavgustiin 17-noi yder SSR Xolboonoi Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiymei zasedaani bolbo. Ene zasedaani deere nyx. M.I. Kaliinin bolbol Moskvaa—Voolga kanaalai barilgaşadai gurbadaxi gryypede oorden-xairanuudii ygebe. Ene zasedaani deere inzeneernyyd, proraabuud, barilgiin eldeb yçaastoguudai naçaalьniguud maasternuud myn Kovroovskiin ekskovaatorno zavoodai, Leningraadai Staalinai neremzete metaliis zavoodai ba busa eldeb zavooduudai xydelmerilegşed xairanuudii abba.

Tereenhee gadana, poliitikan ba texniis beledxelde erxim amzalta olohonoi tylee xaira olgogdohon, Ulaan Aarmiiin komandiirnuudta oorden-xairanuudii ygebe.Edeenei dunda—kyrsaant Koomov, majoor Antiila, polkoovnig Baatov, baga komandiirnuud, serei teexnigyyd bii.

Ulaan Aarmiiin komandiirnuudai zyghee axalagşa lejtenaant Jerliikin yge xelexe zuuraa, iigeze xelebe:

—Manai Xydelmerişen-Tariaşanai Ulaan Aarmiiin xyse şadal diildeşegyi.Soveed Xolboondo esergyy şuhata provokaaca beledxeze baigaa faşiizm bolbol şiidxexii erid soxilto abxa ba Leenin—Staalinai paartiaar xymyyzyylegdehen, exe oronoi ynen zorimgoi xybyydeer xamagaalagdaza baigaa Xolboonoi dabagdaşagyi xeremii myrgen tarxiaa soorozo unaxa baina.

Ene zasedaani deere bailsagşad Ulaan Aarmiiin daişalxii komandiirnuud—gabijaata oordentedii ynen zyrxenhee amarşalba.

Sexe oruugaa xolo niidelgiin talaar ulasxoorondiin rekoord baiguulhan, soveed planeriizmiin maaster Rastorgyyjev Xyndiin Temgegei oorden xaira abba.

Nyxer Kaliinin bolbol deede xaira abagşadii amarşalaad. tedenei saaşanxi praaktikan xydelmeridee amzalta tuilaxii xysebe.

***

SSSR-ei Centraalьna gyisedxexe Komiteedai preziidiym bolbol ynşen xyygedte tuhainaxa, V.I. Leeninei neremzete foondii emxidxexe ba zasiran medexe Centraalьna Komiisiin toosooji sonosobo. Ene asuudal tuxai nyxer Kaliinin bogonixon medeesei xelebe.

1937 onoi janvaariiin negende ene foondodo 89 milioonhoo ylyyxen tyxerig baihan baina. Eneenei 82 milioon 504 ningan tyxerigiinь—byxexolboonoi oiroo xyrteşegyi foondo oolno.

***

Myn, balanai komandiroovkada jabahan xydelmerilegşedei syytoçno ba kvartiirna tyleberiii tylexe noormii jixedxexe tuxai SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai ba Aradai Komisaarnarai Soveedai xamta gargahan togtoolii ene preziidiymei zasedaani deere batalan abba.

***

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiym bolbol SSSR-ei Aradai Komisaarnarai Soveedai tyryylegşii orologşo nyxer V. Ja. Çyybariii SSSR-ei Finaansiin Aradai Komisaar bolgon batalaba.

***

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai Preziidiym bolbol nyxer G. F. Griinьko gegşiin ondoo xyeteneride oroxoioinь daşaramduulan SSSR-ei Finaansiin Aradai Komisaarai tuşaalhaanь şyyslebe.

***

SSSR-ei Centraalьna Gyisedxexe Komiteedei Preziidiym bolbol SSSR-ei Dotoodo Xeregei Aradai Komisaarai orologşodo nyxer M. I. Riizovii tomilobo. (TASS).

ULAAN-YDEDE SOVEED AVIAACIIN HAIN YDERLELGE

Aavgustiin 18 nai yder Ulann-Ydiin aerodroom deere soveed aviaaciin hain yderlelge bolbo. Aerodroom urda urdanaixihaa byri gojo, byri haixanaar şimegdehen: voozdinarai zuraguud, soveed aviaaciin aguu gaixamaşag xyse şadalii, tuilahan ilaltanuudii xaruulhan uriaa ba zuroguud, ulaan tuguud namilaldan agaarai uraxalda dolgilon naranai gerelde nadana.

Aerodroomoi zylge haixan nogoon tala deere ygleenei 9 çaashaa exilen goorodoi xydelmerişed, staxaanovtan, udaar nigşud, albaxaagşad, erdemted stydeentner, azalşan arad bolbol duu xygzem tataza sengeleg xyxiyygeer suglaza exilebe. Tiiheer ba tar, 11-12 çaasai yjede aerodroomoi talmaiji dyyren azalşan aradai suglaad baixada, lioodçiguud, parşutiistnar ba kyrsaantnarnuud samoliooduudaigaa naaguur ziriin zogsobo.

Tiin Ulaan-Ydiin aeroklyybei naçaalьnig nyx. **Viidrin** gegşe „nomoxon!“—kamaanda ygeed, Buriaad-Mongoloi respyyblikiin Centraalьna Gyisedxexe Komiteedai tyryylegşe nyx. Belьgaajevai urda jireze zogsood raaport ygebe.

ZURAG DEERE: „M-11“ samolioodoi motoorii sugluulza baihan kyrsaantnar Riilin, Stepaanov ba Bondareenko gegşed teexnig Ivanoovoi xytelberieer azallaza baina.

Tereenei hyyleer, Goorodoi Soveedai tyryylegşii orologşo nyx. **Kyznicoov** miitinge neze, nyx. **Belьgaajevta** yge ygebe. Nyx. Belьgaajev BK(b)P-iin Buriaad-Mongoloi Moziin Komiteed ba Ceentraalьna Gyisedxexe Komiteedai zyghee, aviaaciin politxydelmerişed, lioodçiguud ba parşutiistnarta bolьşeviig xaluun amarşalgii xyrgexe zuuraa, soveedai aviaaciin aguu jixe amzalta ba kapitaliis gyrenei aviaaca tuxai onso honoroor togtozo xelebe.

Miitinglin hyyleer azyiledberiiin erxim staxaanovçad ba osooavixiimai erxim xydelmerişedii samolioodto huulgaza agaaraar sengyylbe Udaanь paraşuudaar buulgan, plaaniraar niidelgen gexe metiin Soveed aviaaciin olohon deede ilaltanuudii xaruulba.

Myn agaaraar xyyjeze jabahan somolioooduud gooroa deegyyr elin jabaza, aviaaciin yderei loozonguudii xajaba.

***

Ene yder bolbol Soveed aviaaciin gaixamşag xyşe şadalii dimonstraacalhan jixe yder myn baihanii baha daxin xaruulba.

Cerenei

ISPAANIDAXI FROONTNUUD DEERE

(TASS-iin meleeselnyydhee)

Centraalьna froont

Aavgustiin 16-nai yderei, ispaaniin oborooniin minis terstviin medeeselei johoor, centraalьna froont deere xubilalta boloogyi baina.

Xoito froont

Ispaaniin oborooniin ministeerstviin aavgustiin 16-nai yderei medeeselei johoor, yimyyleeşen bolbol Santandeerei proviince deerexi respyyblikiinxinei poziicii xabşahaar baina. Yimyyleeşenei operaacada artelieeri ba aviaaca xabaadaa.

Santandeerei uçaastog deerexi baildaan deere yimyyleeşen 1000 garan xynyydee aluulhan baina geze Espaanь aagenstvo medeesebe. Fraanciin xebleldei medeeselei johoor, Santandeerai uçaastog deerexi yimyyleeşenei operaacada itaaliin 4 dexi diviizi xabaadalsaba.

Zyyn froont

Ispaaniin oborooniin ministeerstviin medeeselei johoor, yimyyleeşen bolbol Vilьjeelь rajoondo xeden ataakanuudii xebe. Byxii ataakanuudaпь gederge soxiuulhan baina.

Urda froont

Respyyblikiinxinei artelieeri bolbol Veega de Tixoola, Orxiivi, Kortiixo de Tixoola ba Bernaado Diaas şadar baigaa yimyyleeşeniii boombodobo.

ZURAG DEERE: Ispaaniin respyyblikiin dotoodo xeregei miniistr Xyliaa Sygasagoiilia (Socialiist) (Sojuazfoto)

Aviaaciin dobtolgo

Respyyblikiinxinei aviaaca bolbol aavgustiin 16-nai yder Sigyeensiiн vokzaalii, myn Tafaalьja ba Yitooriin aerodromuudii boombodobo. Ene boombodolgohoo şaltagaalza xojordoxi aerodroom deereпь tyimer boloo.

Aavgustiin 16 nai hyni yimyyleeşenei samolioduud Barseloniii boombodoxoo oroldohon baina. Respyyblikiinxinei zeniit batarei faşiis samolioduudii boombodozo, tedeniii tergilgee.

EELZEETE ALBANDAA JABAHAN RIADOBOI, BAGA KOMANDIIRNUUDAI BA NAÇAALЬNIGUUDAI SOSTAAVII ƏƏRIINGƏƏ EELZEETE ALBA TUSXAI BOLZOR SOONЬ DYYRGƏƏ GEZE UDAAN BOLZOROI AMARALTADA XYD. TARIAAŞANAI ULAAN AARMIHAA SYLƏƏLEXE TUXAI

SSR Xolboonoi Oborooniin Aradai Komisaarai prikaaz

1937 onoi aavgustiin 10. №145 Goor. Moskvaa.

1. Eelzeete albandaa jabahan riadovoi, baga komandiirnuudai ba naçaalьniguudai sostaavii əəriingəə eelzeete alba tusxai bolzor sooпь dyyrgəə gezeudaan bolzoroi amaraltada Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin zergehee, Dotoodo Xeregei Arkomaadai xiliin ba dotoodo xaruulhaa syləəlexe:

a) 2 zilei bolzoroor alba xedeg xehegyydhee—1935 ondo tatagdagşadii;

b) 3 zilei bolzoroor alba xedeg xehegyydhee—1934 ondo tatagdagşadii;

c) 4 zilei bolzoroor alba xedeg xehegyydhee—1933 ondo tatagdagşadii;

ç) 1933 ondo tatagdahan deede erdemtei niiurnuudii, myn uhan seregei floodhoo zapaasai kamaandalalgiin ba naçaalьniglaxa sostaavai zerge oloxo şalgalta bariza şadahan, 1936 ondo tatagdagşadii

2. Gargaxa bolzornuudaпь;

a) Xydelmerişen - Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin xuurai zamai, agaarai ba uhan seregyydhee ene onoi oktiaabriiin negenhee dekaabri negen xyrter;

b) Dotoodo xeregei Arkomaadai xiliin saxiuulhaa—1937 onoi dekaabriiin 1-de, Dotoodo Xeregei Arkomaadai dotoodiin saxiuulhaa—1937 onoi dekaabriiin 30 xyrter.

3. Ene prikaazii byxii rootanuud, eskadroonuud ba batareinuud, komaandnuud, otrlaaduud, divizoonuud, syydnenvyd ba ekipaazanuudta sonosxoxo.

SSSR-ei Oboroonliн Aradai Komisaar Soveed Xolboonoi Maarşal K. VOROŞIILOV.

Şine hunguulida beledxel

Soveeduudai şine hunguuliii erxim beledxelteigeer ugtaxa

Xori. Xezengiin somonoi soveed əəriingəə pleenym deere SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa turxai asuudal tabiza xelsehen baina. Tus pleenymde baihan somsoveedai geşyyn ba aktiivnuud ene asuudalii jixe anxaraltaigaar zybşeze, olonіite kolxoozniguudta hainaar tanilsuulxiin tula tusxai xariuusalgata niuurnuudii olohon baina.

Pleenym bolbol, soveeduudai şine hunguulida beledxeliin negen gol şuxala zyilnь bolxo yseg bişeg medexegyi usadxaxa xydelmeri hainaar jabuulza, şine hunguuli boltor somon soogoo negeş bişeg medexegyi xyn baixagyi, bygediinь bişegte hurgaad baixa ba somon dotor jabuulagdaza baigaa azaxuin kampaaninuudii erxim hainaar dyyrgemzeleze, grazdaan byxenəə hunguuliin dyrimtei haisa tanilsuulaad şine hunguuliii ugtaxabdi geze togtool soogoo bişehen baina.

D. Dugaroon.

Hunguuliin dyrimtei tanilsaza baina

Xori. Xezengiin somonoi Jerbaanovai neremzete kolxoozoi geşyydei xamtiin suglaan bolzo tereen deere SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliin dyrimtei tanilsaad, yge xelehen kolxoozniguud bolbol bidener şine hunguuliin beledxelii erxim hainaar jabuulza, azaxuin kampaaninuudii sag bolzor sooпь tysebhəə yiyybşelen dyyrgeze, yseg bişeg medexegyiji 100proc. usad xaza soveeduudai şine hunguuliii ugtaxabdi gebe.

Mynəə, SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuliin dyrimii byxii brigaada ba feermenyyd deegyyr tanilsuulan xelsyyize baina.

Jerbaanovai neremzete kolxoozoi kolxoozniguud xadaa, bidener negeş naidabarigyi ba angiiin xarşa elemeentenyydii Soveedta oruulxagyi, ynexəərəə Soveed zasagta ynen şudarguu staxaanovşanuud—erxim xynyydee hungaxabdi gebe.

D. N. Badmacerenei.

MANAI JARILDAAN

5. NIUUSAAR DUUGAA YGELGE XUULIAAR JAAZA XANGAGDAXAB

Byxii Soveeduudta depytaaduudii hungaxa jabadal niuusa duu ygelgiin johoor jabuulagdaxa geze Staalin Konstituuca dotor xelegdehen baina.

Urdanь Staalin Konstituucii batalan abxahaa urda Soveeduudta depytaaduudii hungaxadaa elicer duugaa ygeze hungadag baigaa gebel, hungagşadai suglaa tataad, eneen deeree jyriin gar yrgelgəər hungauli xedeg baihan baina.

Mynəə, hunguuli ton ondoogoor jabuulagdaxa baina gebel, hungagşad bolbol suglaan deere jireze garaa yrgeliin orondo, hunguuliiingaa uçaastog deere jireze, əəriingəə duu ygexe baina. Iigeze hungaxada jamar hungagşa xenei tyləə duugaa ygəəb geze negeş xyn medexegyi baina.

„SSSR-ei Jixedeede Soveedta hunguuliin turai Dyrimeər" xaraalagdahan, hunguuliin zuram bolbol duugaa ygexe jabadalai bodotooroə niuusa baixa jabadalii garaantilan xangana.

Soveedai hunguuliin xuuli bolbol duugaa ygexe iime zuram baiguulna.

Hungagşad byxen əəriingəə duuji sexe ygexe baina. Eneenei tulada, hungagşa bolbol togtoogdohon sag soonь hunguuliin gerte jirexe johotoi. Ende jireze hunguuliin Uçaastogai komiisiin sekretaarьta əəriingəə niuurai ynemşelge (paasporteş haanь, kolxoozoi spraavkaş haanь, profsojuuzai bilieedş haanь, bişe ondoo ynemşelgenyydş haanь) xaruulaad, batalan abtahan majagai xonveert ba hunguuliin biyletieeni abxa baina.

Hungagşa bolbol hunguuliingaa biyleteeniii abaad, tereenee dyyrgexiin tulada speciaalьna oldohon tahagta oroxo baina. Ene yjede duugaa ygeze baigşadhaa ondoo xenş xadaa, ene tahag soo oruulagdaxagyi baina. Yngerxedəə, ene tahag soo hunguuliin Uçaastogoi komiisiin geşyydş oroxogyi johotoi. Xerbee, hunguuliin biytetieenь dyyrgexiin tulada, nege tahag oruu xeden hungagşadii gansata oruulxa baigaa haa, ene tahaganь negen dor oruulagdaxa hungagşadai toogoor xaaltaar bujuu şiirmeer tyxiəəregden tahalagdahan baixa johotoi baina.

Hungagşa bolbol xenei tyləə duugaa ygeneb, terel xyneigee nerii hunguuliiingaa biyletieenь deere yldəəgəəd, bişiinь bultiinь zurazarxixa johotoi. Xerbee, hungagşad bolbol yseg bişeg medexegyi deerehee bujuu eldeb ondoo şaltagaanaar, zişeelexede hoxer 5-ш. deerehee hunguuliiingaa biyleteeniii əərəə dyyrgeze şadaxagyi baigaa haa, hunguuliin biyleteenь dyyrgedeg jamar negen hungagşii uriza asaraxa baina.

Hungagşa bolbol hunguuliin biyleteenь dyyrgəəd, konveert soo xeze niaazarxiood, hunguuliin uçaastagai komiisiin baihan tahag soo orozo, hunguuliin xairsag oruu əərəə xexe johotoi.

Soveedai hunguuliin xuuli bolbol SSSR-ei Jixedeede Soveedta hungaxa hunguuli deere duugaa ygexe jabadalai gyised niuusa baixa jabadalii iigeze xangana. Hunguuliingaa biyletieeniii dyyrgexe tusgaar tahalagdamal tahag ba hunguuliiingaa biyletieeniii xeze niaaxa nebterşegyi konveert bolbol hungagşad byriiin duugaa ygeheneinь dyngii elirxeilen sonosxoxo arga zyilii xahadag baina. Hungagşa bolbol hunguuliin biyletieentei konveertoo lasatai ba suurgadamal xairsag dotor əərəə sexe xeze, xenei tyləə xen duugaa ygəəb geze xeп negenei medexe arga zyilii ogtolon xahana.

Niuusaar duugaa ygelgii bodoto baidal deerenь jabuulxa jabadal egeel iigeze xangagdadag baina.

Elieer duugaa ygelgehəə niuusaar duugaa ygexe jabadalda orohon jabadal xadaa, əəhediingəə oorganuudai byxii xydelmeriii azalşanai şanga kontrooly doro tabixa gehen soveed zasagai oroldolgii tem deglene.

Nyxer Staalin iigeze xelehen baina:

„Muusa xydelmerileze baihan alban gazarnuud manaida yseen bişe bii. Goorod ba toşxonoi azalşanai urgaza baigaa olojanzim eriltenyydei ali negiinь dyyrgeze şadadaggyi zasagai niutagai oorganuud yşəə baiza baidag. Hain hurguuli bariaa gyş ali ygei gy? Baira baidalai yslooviii haizaruulaa gyş? Şi biyrokraad bişe gyş? Manai azalii byri olzetoi, manai baidalii byri kylьtyyrno bolgoxo jabadalda tuhalaa gyş? Miliion tooto hungagşad bolbol egeel iimenyyd barimtanuuitaigaar kandidaaduudta xandaxa, xereggyinyydiinь xolodxon spiisxeheeпь gargaxa, erximyydii debzyylen kandidatuurada oruulan tabixa baina?

Niuusaar duugaa ygelge bolbol əəriingəə intereesii xanguulxa etigel naidabariii xende naidanab terel kandidaaduudaigaa tyləə duugaa ygexe byrin erxii hungagşad byride xangana.

Niuusaar duugaa ygexe jabadal bolbol soveed ba oloniite azalşan xojoroi xolboo barisaagai bata bexi baixa jabadalii şalgaxa ton şuxala foormonuudai negen myn bolno. Niuusaar duugaa ygexe jabadal bolbol Soveeduudai xydelmeride baigaa dutamaguudii tyrgen eliryylxe jabadalda tahalaxa, biyrokratiis elemeentnyydii byxii xyssəərəə soxixo, Soveeduudai byxii xydelmeriiin haizaraxa, azalşa oloniite ba soveed xojoroi xolboo barisaaji bexizyylxe jabadalda tuhalaxa baina.

Kapitaliis gyrenyydte niuusaar duugaa ygexe jabadal jamar bainab geze xaraja.

Zarim kapitaliis gyrenyydte niuusaar duugaa ygexe jabadal oroidoogyi.

Zişeelxede, Jygoslaavida ganzal neemel eliteer duugaa ygexe jabadal bii. Veengride, niuusaar duugaa ygexe jabadal zarim oostoixon gazarnuudaar jabuulagdadag baina.

Zarim kapitaliis gyrenyydte niuusaar duugaa ygelge formaalьna biiş haa, bodoto xereg deere neemel boldog baina.

zişeelxede, faşiis Itaalida hungagşad bolbol hunguuliiingaa biyletieeniii gereltei konveert soo xedeg aad, terenь gazaa teehenь jadamargyi unşaza, xen xenei tyləə duugaa ygəəb geze xarazarxixoor baidag baina.

Faşiis germaanida, 1936 ondo reixstaagai „hunguulida" duugaa ygelgii iigeze emxidxehen baina.

Hungagşad bolbol faşiis kandidaaduudai nerenyydii xeblen baralhan blaankanuudii „hunguuliin" komiisada jireze ab dag baigaa. Hungagşa xadaa, hunguuliin biyletieenь deere kreehexe tabiaad tereenee konveert soo xeze, hunguuliin komiisiin tyryylegşede ygedeg baigaa. Ene hunguuliinь byxii teexnikeпь jyyb gexede, hungagşad bolbol faşiis kandidaaduudai tyləə duugaa ygelgyi garxa argagyi baina. Hungagşa xadaa, biyleticenee konveert soo xengyi orxixoş baigaa haanь, konveertonь xoohon geze komiisiin geşyyd medexe ba hungagşad xadaa, gyrenei daisadta toologdozo bolxo baina.

Duugaa ygelgiin iime zuramii faşiistnuud baiguulaa. Iime zuramaar hunguuli xee haa, „niuusaar" duugaa ygexe jabadal hunguuliin komiisaar belexen elirxeilegdeze bolxo baina. Ene xadaa, faşiistnuudai spiiskede esergyysen duugaa ygegşedii zerligeer nexexe myşxeberilexe erxe baidalii faşiistnuudta olgodog baina.

Staalin Konstituucatai gyised zoxilduulan zoxioogdohon, gansal soveedai hunguuliin xuuli bolbol niuusaar duugaa ygelgii bodotooroпь xangana. Ene xadaa Soveed gyrenei eb—degdeşegyi xyse şadal tuxai, socialiis demokratiiji bodotooroпь ba xelberiltegyigəər jabuulxa tuxai gerşelne.

SOVEED XOLBOON DOTOR

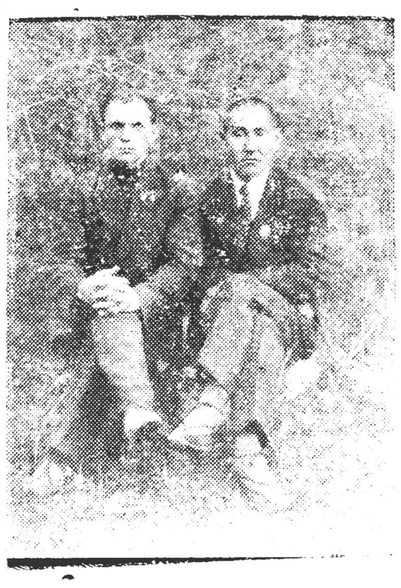

ZURAG DEERE. Karaşmaanov V. V. (Ulaan-Ydiin PVZ-ai Vagoono kombinaadai zedşe darxan) ba oordento nyx. Atioonov A. (Alairai aimagai „Ulaan Nilxai" kolxoozoi morinoi feermii erxilegşe) gegşed Tynxenei arşaan deere amara za baina. (Piaatovai foto)

Dyrben exirnyyd

Ende haja SSSR-ei Aradai elyyrii saxixa Arkomaad Saxalin oltiroghoo iime radiograama abaa—„main 27-do Kataangli tosxondo miniii hamgan 4 basaga tyrəə, exiiпь hyn xyrenegyi, tosxondomnai ynieen baidaggyi. Xyygedəə konseervalhan hyəər tedeze bainabdi. Tu haliit manda. Jaaşin".

Kataangli bolbol ton zaaxan toskon. Tende neeftь bedereze baihan nege xedii zon (paarti) baidag jym.

SSSR-ei elyyrii saxixa Arkomaad sag darii Saxalindaxi Aleksaandrovskiin elyyrii saxixa moziin xeltestei radiogoor xelsebe. Tere zuura 8 kilograam ynieenei xataahan hyy teehen samoliood Saxalinda niideze oşohon baina.

Gadana, Saxalinai moziin Gyisedxexe Komiteed 50 kilograam eldeb zyilei edice xool tere xyygedei exede agaarai pooçtoor jabuulhan baina. Gadana, paroxoodoor nege ynieen zileiпь ybehe tezeelteigeer Kataangli tosxondo jabuulagdana geze raadioo medeesel abtaba.

Şpioon diversaantnuud barigdaa

Aşxabaad (TASS). Xile decrexi rajoonoi kolxoozoi geşyyn Xodzaa Kyli gegşe ailnuudhaa xolo bişe 2 emeel moritoi xynyydei jabaxii xaraa xa. Tere xynyyd xulahan sooguur jabaxa myrtəə iişe tiişee jixeer xaraaşaldag baigaa xa. Xodzaa Kyli tedeniii jixe hezegleed zastaavada gyin oşozo, eneen tuxai xelehen baigaa. Nege xedii sag bolhon xoino tere emeel moritoi 2 xyniii xiliin saxiuulşad barihan baina. Tere xynyyd gadaada negen gyrenhəə elьgegdehen şpioon-diversaantnuud baigaa gene.

10 mingan xoni samolioodoor zəəne

Aşxabaad (Praavdiin korespondeent). Ene zilei tyryyşiin xaxadta Tyrkmeenei agaarai grazdaan flood bolbol 23 minga 721 pasaziirnuudii teegee. Gadana, niutagainь aviaaca bolbol pooçta, oovoşçi, fryykte ba bişeş aşaa Kaara-Kyymei tosxon huurinuudta zəəze gargadag baina.

Aavgustiin 6-haa exileze, aerofloodoi xynde samoliooduud sovxoozoi malii Aşxabaadhaa Taşayyzai ookrug xyrter zəəze exilnen baina. Taşayyzai kolxoozniguudta 10 minganhaa deeşe xonid samolioodoor abaaşagdana. Agaarai zamaar xonidii abaaşxada xuurai zamaar abaaşhanhaa ximda baihan baina. Samolioduud Aşxabaadhaa Taşayyz xyrter (550 kilometr) 2 xaxad ba 3 çaas soo niidedeg baina.

Baskooniin fydbo liistnuud busaba

Leningraad, 17. (TASS). Aavgustiin 17-do Baskooniin fydboliistnuud—respyyblikan Ispaaniin geroilig aradai tyləəlegşed busaba. Fydboolai gaixaixamşag maasternuudii Finliaandiin vokzaal deere Leningraadai fizkylьtyyrnigyyd ydeşebe.

REƊAAGCADA BIŞENE

Xoriin gazeeta gargagdanagyi

Xoriin aimagai ceentr deerexi Socialiis kylьtyyriin baişanda gargagdadag xaniin gazeeta ene zilei main negenhee xoişo negeş noomer gargagdaagyi. Redkoleegiiin geşyyd Kozeevnikov, Zançabai ba Milaajev gegşed jyyş xenegyi.

Eneeniі xen hergeexe johotob?

Dam. Zam.

Buruu tugalai tiirge bolzo baina

Ulaan-Onon Zydxeliiin somonoi Kiirovai neremzete kolxoozoi ulaan bulaniі daagşa **A. Zigzedei** gegşe jamarş xydelmeri jabuulnagyi. Zigzedei bolbol tus kolxoozoi nahatanai hurguuliiin ştaatna likvidaator neretei, hara byriiin 140 tyxerig salin abaad, jamarş xydelmeri xengyi Çite ba aimagai ceentreer zaiza jabadag baina.

Ulaan bulanainь yyde sonxonь neeltetei, tereen dotoroпь, kolxoozoi buruu tugalnuud orood tiireze baidag. Baha tereenei xabaatai xeregselnyyd ailnuudaar taraşinxai ebdereze, ygei bolzo baidag baina.

Ede byxiiji aimagai gegeerelei tahag medeheer baihanş haa, şixe dyliii baidag.

N. Jyndenei.

Kylьtyyrne xeregselnyydii xajaza baina

Zakaamin. Sagaan-Morinoi somonoi Staalinai neremzete kolxoozoi ulaan bulanda xabaatai 1 radiooprijoomnig, 1 patipoon ba 1 garmooni ebdereed, tereeniі xeregleze zahuulzaş abxa xyn ygei, xoxidoo ezengyi zəəri mete xajagdaad xebtene.

Balta.

Xargii zam tuxai hanaagaa tabiiit!

Booxonoi aimagai byxii somonaudai xoorondoxi xargui zamuud jixe muu. Booxonoixid zilhee zilde xargui zamaa zahadag mete bolboş, ton şanar muutaigaar zahabarildag baina. Eneen tuxai negen faaktii zişee bolgozo xaruulbal: Booxon—Okaa xojoroi xoorondoxi xargui zam ene zilde zahagdahan baina. Tiin mynəə tere xarguinь maşiniin jabaxa argagyi boltoroo ebderşehen baixa jym. Irkyy—Çeremxoovo xojoroi xoorondo myn iimel baidag.

Aimag sooxi xargui zamii şanar haitaigaar oiriin sagaa zahabarilaxa tuxai aimagai Gyisedxexe Komiteed anxaralaa tabixa johotoi.

Xyd. biş.

Xariuusalgata redaaktor B. VAANÇAGIIN.

Телефоны редакции: отв. редактор—3-44, отв. секретарь—3-23, сельхозотдел—7-55, промотдел—7-05.

Noomer gargagşa N. Ceveenov. Verstaalagşad D. Baldaanob. ba C. Dambaajeb. BMASSR-ei Niut. Azyiledberiiin arkomaadai tipograafi Ypolglavliit 860